

Молодіжний економічний вісник ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журнал

№ 4
спецвипуск
грудень 2025

***VI Всеукраїнська науково-практична конференція докторантів,
молодих учених та студентів «Розвиток європейського простору очима молоді:
економічні, соціальні та правові аспекти»***

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

**Молодіжний економічний вісник
ХНЕУ ім. С. Кузнеця**

№ 4
спецвипуск
грудень 2025

Журнал

**VI Всеукраїнська науково-практична конференція докторантів,
молодих учених та студентів «Розвиток європейського простору очима молоді:
економічні, соціальні та правові аспекти»**

Виходить щоквартально

**Засновник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Видавець – ФОП Стожук А. П.**

**Затверджено на засіданні
вченої ради університету
Протокол № 10 від 23.12.2025 р.**

**Ідентифікатор медіа: R30-02756
(рішення Національної ради України
з питань телебачення і радіомовлення
№ 685, протокол № 9 від 7 березня 2024 року).**

Періодичність – щоквартально.
Мова видання – українська, англійська, французька, німецька.

Засновано в січні 2015 року згідно з рішенням вченої ради.

Редакційна колегія

Пилипенко А. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ імені Семена Кузнеця (головний редактор)

Бриль М. С. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Малярець Л. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Власенко Т. А. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Назарова Г. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Вовк В. А. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Пушкар О. І. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Гриневич Л. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Тищенко В. Ф. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Журавльова І. В. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Чернишов В. В. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Яценко Р. М. – канд. екон. наук, доцент ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Ястремська О. М. – докт. екон. наук, професор ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Поштова адреса засновника:

61165, Україна, м. Харків, пр. Науки, 9а, **Харківський національний економічний університет
імені Семена Кузнеця**

Конт. телефон: (057)702-03-04

Відповідальність за достовірність фактів, дат, назв, імен, прізвищ, цифрових даних, які наводяться, несуть автори статей.

Рішення про розміщення статті приймає редакційна колегія. У текст статті без узгодження з автором можуть бути внесені редакційні виправлення або скорочення.

Редакція залишає за собою право їх опублікування у вигляді коротких повідомлень і рефератів.

У разі копіювання чи передрукування матеріалів посилання на електронний журнал обов'язкове.

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єктів видавничої справи ДК № 4853 від 20.02.2015 р.

© Харківський національний економічний
університет імені Семена Кузнеця, 2025

Kachanova D. Development of strategies for managing the sustainable production potential of an enterprise during wartime	172
Кащеева К. Д. Формування фінансової стратегії підприємства на основі матриці Франсона і Романа.....	175
Квашнін О. О. Впровадження Lean Kanban для оптимізації розробки в ІТ-компаніях.....	177
Квашнін О. О. Трансформація системи мотивації ІТ-персоналу в умовах віддаленої роботи	180
Кінас І. О., Верменик О. Є. Вплив івент-агентств на ефективність виставкової діяльності	182
Кічіков К. В. Оцінювання та прогнозування ефективності управління оборотними активами підприємства.....	184
Коваль Д. О. Основи та структура бізнес-планування	187
Козієва А. О. Англізми в сучасній маркетинговій комунікації: функції та комунікативні ризики.....	189
Колодєєв О. М. Геноцид в міжнародно-політичній практиці.....	191
Колосовська К. Р. Теоретичні основи організації системи мотивації персоналу.....	193
Конєва Д. О. Традиційні та нові підходи до репортажу як жанру журналістики	196
Кравченко А. О. Співпраця України з НАТО у сфері безпеки.....	198
Кривенко Р. К. Гендерні стереотипи як невидимий бар'єр професійного розвитку.....	201
Крижанівська В. А. Теоретичні основи оцінювання персоналу в умовах диджиталізації	204
Кулікова А. О. Принципи застосування типографіки в доповненій реальності	207
Kunitsyn O. Artificial intelligence as a catalyst of wartime information manipulation: transforming archetypes of Ukrainian social institutions	210
Курган Н. В., Карнаух В. А. Удосконалення облікового забезпечення управління розрахунками малого підприємства з покупцями.....	212
Куценко Д. К. Управління інноваційними проектами на підприємстві в умовах воєнного часу	215
Куценко М. І. Вплив на ефективність навчання залучення студентів до трудової діяльності	217
Лазурь Д. В. Методичні аспекти діагностики ймовірності банкрутства та стратегічного управління фінансовою безпекою аграрних підприємств в умовах війни.....	220
Lei Zhang. From key abilities to employability skills: global approaches to soft skills formation in modern education systems.....	223
Lysenko V. Logistics management of transportation and distribution of products in the supply chain.....	225

Вона стала більш динамічною, структурованою, логічною та орієнтованою на швидке сприйняття. Другим аспектом трансформації, стає підхід до структурування тексту. На зміну у підході до структурування тексту вплинули два чинники: розвиток технологій та нове покоління, яке інакше сприймає інформацію.

Однією з набутих рис репортажу стала його «сценарність». Зараз для того аби чітко, коротко і структуровано подати новину, не достатньо вміння емоційно розказати про подію. Про це влучно сказав французький репортер Жан-Домінік Буше: «Як і кожна вистава, репортаж користується декораціями, звуками, персонажами, костюмами, дією. Отже, в нього має бути сценарій, діалоги, постановка. Це ніби вправно змонтована зйомка» [1, с. 4]. Але водночас ця «сценарність» не позбавляє глядача відчуття того, що репортаж «живий». Таке осучаснення подачі матеріалу створює ефект «гарної картинки», яку навпаки хочеться переглянути.

Отже, репортаж залишається одним із ключових жанрів журналістики, який стрімко еволюціонує разом з технологічним прогресом. Історичний аналіз свідчить, що жанр пройшов великий шлях розвитку від текстової фіксації подій у 20-х роках ХХ століття до створення комплексних медіапродуктів в цифрову епоху. Головним наслідком під час цифровізації репортажу стала зміна у способі подачі матеріалу: сучасний репортаж набув рис мультимедійності, фрагментарності та «сценарності». Попри трансформацію та адаптацію до сучасних коротких форматів, сутність жанру залишається незмінною – це забезпечення «ефекту присутності» та оперативне, емоційне відображення реальності з місця подій.

Науковий керівник – канд. екон. наук, доцент Ларіна К. В.

Література: 1. Шутяк Л. М. Художній репортаж в українських друкованих та онлайн-ЗМІ (особливості розвитку жанру) // Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. URL: <https://repozytorium.ur.edu.pl/items/c4883237-26f0-435e-b42a-8432eacc37df>. 2. Здоровега В. Й. Теорія і методика журналістської // Львівський національний університет імені Івана Франка. URL: <https://lib.ugi.edu.ua/bib/56>. 3. Михайлин І. Л. Історія української журналістики ХІХ століття. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua/ulib/item/ukr0000014422>. 4. Роман Н. Етапи становлення репортажу в публіцистиці: особливості й закономірності. URL: <https://litmisto.org.ua/?p=9439>. 5. Гордієнко Л. Новітні медіа: конспект лекцій // Київський національний університет ім. Т. Шевченка. URL: <https://journ.knu.ua/csc/wp-content/uploads/2020/11/NewMedia.pdf>.

Стаття надійшла до редакції 08.12.2025 р.

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ З НАТО У СФЕРІ БЕЗПЕКИ

УДК 327

Кравченко А. О.

Здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня IV курсу
ННІ міжнародних відносин ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У роботі досліджено ключові напрями безпекової співпраці України з Північноатлантичним альянсом та їхній вплив на зміцнення національної стійкості. Обґрунтовано роль НАТО як стратегічного партнера у розвитку оборонних і безпекових механізмів України.

Ключові слова: Україна, НАТО, безпекова співпраця, оборона, партнерство.

Annotation. The paper explores the key security areas of Ukraine's cooperation with the North Atlantic Alliance and their impact on strengthening national resilience. NATO's role as a strategic partner in the development Ukraine's defense and security mechanisms is substantiated.

Keywords: Ukraine, NATO, security cooperation, defense, partnership.

Постановка проблеми. Безпека України виступає ключовим фактором стабільності у Східній Європі та визначальним елементом національної стійкості. Особливого значення ця проблема набула після повномасштабного вторгнення Росії 24 лютого 2022 р., що суттєво змінило регіональний та глобальний баланс безпеки. Співпраця з НАТО виступає одним із головних інструментів підтримки обороноздатності та стабільності країни.

Водночас ефективність безпекових ініціатив НАТО та їхній вплив на перспективи інтеграції України у сфері оборони залишаються обмеженими.

Попри позитивні рішення партнерства, залишається низка проблем щодо оптимального використання співпраці для посилення оборонних спроможностей, врахування політичних, військових і міжнародних обмежень, а також потреби у комплексних і багаторівневих заходах для адаптації національної безпеки до сучасних викликів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних наукових та аналітичних публікаціях розглядається роль НАТО у підтримці безпеки та обороноздатності України. Так, аналітичний звіт «Ukrainian Prism» (Г. Шелест, В. Омеляненко) зазначає, що стратегічні документи НАТО передбачають підтримку України у військовій сфері, кіберзахисту та інноваціях, але внесок України у вигляді власного досвіду недостатньо враховується [2].

За дослідженнями О. Кручиніної країни – члени Альянсу значно посилили допомогу Україні включно з озброєнням, навчанням військових та оборонних кадрів, підготовкою до післявоєнної відбудови, однак відсутність чіткого шляху до членства створює виклики [1].

Офіційні звіти НАТО також включають розвиток оперативної сумісності та участь у міжнародних самітах, конференціях, навчаннях, сприяючи інтеграції України у систему колективної безпеки [3; 4].

У вітчизняних ресурсах, зокрема Українські Національні Новини, висвітлюється та акцентується на збільшенні оборонних видатків союзників [5].

Попри досягнення у співпраці, залишається ряд невирішених аспектів, які потребують подальшого дослідження.

Метою роботи є аналіз співпраці України з НАТО у сфері безпеки та визначення ключових напрямів та перспектив.

Викладення основного матеріалу. Безпека України давно є невід'ємною складовою стабільності всього євроатлантичного простору, а сама держава стала одним із ключових факторів стримування російської агресії. На цьому тлі взаємодія України та НАТО, що бере початок 90-х років ХХ ст., еволюціонувала від політичного партнерства до комплексної безпекової співпраці.

Переломним став 2014 рік: незаконна анексія Криму та війна на сході України змусили Альянс переорієнтувати допомогу на розвиток оборонних реформ, зміцнення інституційної спроможності та підвищення оперативної сумісності Збройних Сил України зі структурами НАТО.

Повномасштабне вторгнення 2022 р. перетворило співпрацю на стратегічно необхідну та безпрецедентно інтенсивну. Країни НАТО суттєво наростили військову технічну та фінансову підтримку Україні, розширили тренувальні місії, вдосконалили координаційні механізми та інтегрували Київ у ключові оборонні та інноваційні програми. На цьому етапі співпраця виходить за межі звичайного партнерства, перетворюючись на один із фундаментальних елементів сучасної євроатлантичної архітектури безпеки.

Окремим напрямом є розвиток програм НАТО–Україна. Як зазначає О. Кручиніна, країни – члени НАТО значно розширили довгострокові ініціативи: інституційна розбудова, психологічна і медична реабілітація, післявоєнне відновлення, модернізація оборонної сфери та аналіз бойового досвіду. Такий комплексний підхід формує стійку основу для подальшого руху України до членства [1, с. 149].

Важливу роль відіграє участь України у діяльності НАТО – тренування, місії, обмін досвідом, кібероборона. Згідно з аналітичним звітом «Ukrainian Prism» Г. Шелест та В. Омеляненко, Україна стала учасницею ключових інноваційних оборонних ініціатив Альянсу. Зокрема:

- була інтегрована у роботу Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence (CCDCOE), стало особливим з огляду та визнанням Альянсом у 2022 році, що масштабна кібератака може слугувати підставою для застосування статті 5 – важливий зсув у політиці НАТО [2, с. 8];
- приєдналась до Locked Shields (2023), найбільших кібернавчань у світі, що тестують готовність до масштабних цифрових атак [2, с. 11];
- розпочала участь у Crossed Swords (2023), практичних вправ із наступальних і оборонних кібероперацій [2, с. 11];
- запустила високорівневий діалог з НАТО щодо інновацій та проривних технологій, що відкриває доступ до обміну досвідом і координації розробок у комерційній та оборонній сферах [2, с. 11].

Не менш важливим інструментом розвитку оборонних спроможностей України є програма взаємодії в рамках Ради Україна–НАТО (РУН), спрямована на стандартизацію та реформування ЗСУ. Розвиток оперативної сумісності зі збройними силами держав – членів НАТО, упровадження стандартів планування, управління, логістики, медичної евакуації, зв'язку та підготовки персоналу істотно підсилює спроможність української армії діяти в умовах сучасної війни [3].

Україна також реалізувала Річну національну програму (РНП) на цей рік під егідою Комісії Україна–НАТО, яка включає практичні заходи щодо реформування оборонних інституцій, підвищення оперативної сумісності, тренувань та обміну досвідом. Ці кроки дозволяють зміцнити та посилити демократичний контроль над ЗСУ, забезпечуючи здатність армії ефективно діяти в умовах війни [1, с. 151].

Водночас відсутність гарантій колективної оборони та недостатня швидкість західної допомоги створює в українського суспільства враження, що країна змушена самостійно протистояти російській агресії, що підкреслює стратегічну значущість подальшої співпраці з Альянсом для забезпечення національної безпеки.

У 2025 р. НАТО та Україна оголосили нову спільну ініціативу з прискорення оборонних інновацій, а саме «UNITE – Хоробра НАТО». Спрямовану на розвиток інноваційних технологій взаємодію оборонних екосистем і пришвидшення військової модернізації України [4].

Так само у цьому році на Гаазькому саміті Альянсу держави–члени погодились збільшити оборонні видатки до 5 % ВВП до 2035 р., підтвердивши довгострокову підтримку нашої країни [5].

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити висновок, що повномасштабне вторгнення стало каталізатором активізації та поглиблення співпраці України з НАТО у сфері безпеки. Підтримка Альянсу еволюціонувала від базових політичних форм партнерства до комплексної системи практичної допомоги, що охоплює модернізацію оборонних структур, розвиток кіберспроможностей та участь у численних навчаннях і інноваційних програмах.

Аналізуючи наявні виклики та загрози, перспектива членства України в НАТО зміцнюється: зростає підтримка зі сторони партнерів, а активна участь у програмах Альянсу підвищує політичну, технологічну та оборонну сумісність країни.

Це свідчить про поступове закріплення України як надійного та ефективного партнера для інтеграції у євроатлантичну систему безпеки.

Перспективи подальших досліджень. Подальші дослідження співпраці України з НАТО у сфері безпеки полягають у вивченні ефективної участі України у самітах та конференціях Альянсу, оптимізації механізмів оперативної та кібервзаємодії, а також оцінці довгострокової підтримки оборонного сектору через модернізацію технологій і підготовку кадрів.

Науковий керівник – д-р іст. наук, доцент, професор Кравченко О. В.

Література: 1. Кручиніна О. Україна–НАТО: проблеми та перспективи співпраці в контексті російсько–української війни. Львів, 2023. С. 149–151. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/en/article/view/321/296>. 2. Shelest H., Omelianenko V. EU, NATO and Ukraine: Dream team or a triangle? *Foreign Policy Council «Prism Ukraine»*. 2023. С. 8–11.

URL: https://prismua.org/wp-content/uploads/2023/10/EU_NATO_Ukraine_cooperation.pdf. **3.** NATO-Ukraine Council. 2025. URL: <https://www.nato.int/en/about-us/organization/nato-structure/nato-ukraine-council?selectedLocale=en>. **4.** NATO and Ukraine announce new joint-initiative to accelerate defence innovation: UNITE – Brave NATO. 2025. URL: <https://www.nato.int/en/news-and-events/articles/news/2025/11/26/nato-and-ukraine-announce-new-joint-initiative-to-accelerate-defence-innovation-unite-brave-nato?selectedLocale=en>. **5.** NATO Declaration Adopted at Hague Summit: Increased Defense Spending, Support for Ukraine // UNN. Kyiv, 2025. URL: <https://unn.ua/en/news/nato-declaration-adopted-at-the-hague-summit-increased-defense-spending-support-for-ukraine>.

Стаття надійшла до редакції 03.12.2025 р.

ГЕНДЕРНІ СТЕРЕОТИПИ ЯК НЕВИДИМИЙ БАР'ЄР ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ

УДК 331.5:305

Кривенко Р. К.

Здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня IV курсу
ННІ менеджменту і маркетингу ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Анотація. У роботі проаналізовано вплив гендерних стереотипів на формування та реалізацію професійної кар'єри. Визначено їхню приховану дію в сучасному трудовому середовищі, зокрема у сферах найму, оцінювання персоналу, розподілу ролей і доступу до можливостей кар'єрного зростання. Доведено, що стереотипи залишаються ключовим бар'єром для професійного розвитку, який значною мірою впливає на траєкторії кар'єри жінок і чоловіків. Обґрунтовано необхідність комплексних змін корпоративної культури, удосконалення HR-процесів і формування гендерно-чутливих підходів до управління персоналом.

Ключові слова: гендерні стереотипи, професійний розвиток, дискримінація, кар'єрні бар'єри, корпоративна культура.

Annotation. The paper analyzes the impact of gender stereotypes on career development, highlighting their latent influence on hiring, performance evaluation, distribution of responsibilities and access to advancement opportunities. It proves that gender biases remain an invisible barrier limiting professional growth for both women and men. The necessity of implementing gender-sensitive HR practices and transforming corporate culture is substantiated.

Keywords: gender stereotypes, professional development, discrimination, career barriers, corporate culture.

Гендерні стереотипи залишаються однією з найбільш стійких форм прихованої дискримінації, що впливає на можливості професійного розвитку жінок і чоловіків, формуючи нерівний доступ до зайнятості, ресурсів розвитку та управлінських посад. Українські дослідження підтверджують наявність значних гендерних розривів у зайнятості, оплаті праці та кар'єрному зростанні [1; 2]. В умовах повоєнного відновлення економіки питання